

GAUDEAMUS

Docent Cvrček pětadesátiletý

V den vydání tohoto sešitu *Právníka* oslaví doc. JUDr. František Cvrček, CSc., dlouholetý člen redakční rady našeho časopisu, šedesáté páté narozeniny. Za padesát let od doby, kdy Cvrček ukončil základní školní vzdělání, se v jeho životě i ve společenských poměrech událo mnoho.

Jubilant absolvoval v roce 1979 právnická studia na brněnské univerzitě, která v době jeho studií ještě spojovala svůj název s Janem Evangelistou Purkyněm. Po krátkém angažmá na Městském národním výboru v Brně nastoupil ještě v roce 1979 základní vojenskou službu a, vykonav ji, byl v roce 1981 přijat do Ústavu státu a práva ČSAV jako interní aspirant. Ač byl jeho školitelem Jaroslav Suchánek, hlásí se Cvrček setrvale a ze zřejmých důvodů k Viktoru Knappovi jako ke svému hlavnímu učiteli. V Ústavu státu a práva působí František Cvrček dosud. Patří tedy, nyní ovšem, a to od roku 2003, jako vedoucí vědecký pracovník, k nejdéle působícím vědcům v této instituci. Byl a je také činný v různých orgánech ústavu, přičemž redakční rada *Právníka*, kde působí tři desetiletí, představuje jeden z nich.

Cvrčkovými obory jsou teorie práva, právní filosofie a právní informatika. Snad to byl vliv jeho středoškolského vzdělání zaměřeného technickým směrem, že již ve svých prvních textech kladl důraz na výzkum práva logickými a matematickými metodami (*Právník*, CXXII, č. 9, 1983, s. 884). Pro takové zaměření na zkoumání práva si ve svých vědeckých počátcích rozšířil zázemí studiem Matematické analýzy dat na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy (1985–1988). Tyto postupy ostatně uplatnil již ve své disertaci o metodologických problémech řízení společnosti pomocí práva, kterou obhájil v roce 1986. Cvrček patří v našem prostředí k vedoucím vědeckým osobnostem právní informatiky a výrazně se zasloužil o její založení, rozvoj a výuku. Ve vazbě na tuto disciplínu je jubílant v širší právnické veřejnosti spojován zejména s právními informačními systémy, jakkoli je on sám prohlašuje, za „užitečný odpad“ právní informatiky. Ve své monografii *Právní informatika* (Praha – Plzeň: Ústav státu a práva AV ČR – Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010) představil takřka v úplnosti svůj vědecký koncept tohoto odvětví zaměřeného především na kvantitativní zkoumání objektivního práva. Toto *Cvrčkově* dílo bylo právem oceněno a úspěšně obhájeno při jubílantově habilitaci na Trnavské univerzitě v Trnavě v roce 2014. Jedna věc je kvalita badatelského výzkumu, věc jiná jsou dosažená zjištění, která jubílanta dovedla ke stanovisku, „že právo je patrně chápáno spíše jako mocenský prostředek prosazení dílčích skupinových zájmů než snaha o tvorbu celospolečenských pravidel jednání ve smyslu *fair play*“ a k odsudku rostoucí normativní regulace (*Právník*, 2018, CLVII, č. 8, s. 656). Cvrček tak přidává svůj hlas k těm, kdo poukazují, jak reálpolitika mění – nejen na národní úrovni – ideál *rule of law* v cynickou pragmatiku *rule by law*.

Docent Cvrček představuje jednu z výrazných vědeckých osobností spjatých už čtyřicet let s Ústavem státu a práva, byť se pedagogicky angažuje i jinde, zejména na Fakultě právnické Západočeské univerzity v Plzni, kde vede katedru teorie práva. Kdo jubílanta poznal, ocení jeho invenci, esprit, nadhled, ironizující humor a snad i jeho vědecké sebevědomí, s nímž odmítá ostatní přesvědčovat o své vědecké kompetenci i odůvodňovat teze,

které považuje za nesporně samozřejmé – jako třeba tu, že „*právní norma se nachází v lidské mysli*“.

Redakce *Právnicka* přeje jubilantovi do dalších let životní pohodu, pevné zdraví, další vědecké úspěchy a vůbec všechno dobré.